

Ledere tror EU kan sikre fred

Aftenpostens korrespondent
MORTEN FYHN

Brussel.

Et sterkt og samlet Europa er den beste fredsgaranti, mener USA, Frankrike og Tyskland 50 år etter D-dagen.

Samtidig som D-dagen ble minnet, har presidentene Bill Clinton og François Mitterrand samt forbundskansler Helmut Kohl sterkt understreket den helt avgjørende rolle de mener EU i dag spiller for å gjøre en ny europeisk storkrig umulig. Kohl og Mitterrand har også minnet om at et fortsatt amerikansk militært nærvær i Europa både er politisk ønskelig og militært nødvendig.

Den 6. juni 1944 var Mitterrand 27 år og aktiv i den franske motstandsbevegelsen etter å ha rømt fra tysk fangenskap, Kohl var bare 14 år med barndomsminner om flukt fra allierte bomber, og Clinton var ikke født. For en amerikansk president som prioriterer innenrikspolitikk, og for en fransk statssjef som ser et nært forhold til Tyskland innenfor en forpliktende EU-ramme som sin viktigste utenrikspolitiske oppgave, har markeringen av D-dagen vært en vanskelig politisk balanse. Tyskland er ikke lenger en fiende, men Europas mektigste land og en nær venn. Derfor har det vært avgjørende å kunne minnes D-dagen på en verdig måte uten at den samtidig får brodd mot Tyskland.

Et mørk minne

Mitterrand og Kohl har de siste dager overgått hverandre i å understreke at D-dagen er et minne fra en mørk fortid, at fremtiden tilhører EU og det tysk-franske vennskap. Til fransk TV har Clinton sagt at det er i USAs interesse at samarbeidet mellom landene i Den europeiske union blir stadig tettere. Men samtidig som han ønsker at Europas nasjoner skal overta et større

militært ansvar for sin egen sikkerhet, har han også gjentatt en klart politisk løfte om at det fortsatt skal finnes ca. 100 000 amerikanske soldater stasjonert i Europa.

EU trenger USA

I et felles intervju hilser både Kohl og Mitterrand denne beskjeden varmt velkommen. - Styrken i alliansen mellom USA og dets europeiske partnere er av avgjørende betydning for vår sikkerhet, og et amerikansk militært engasjement i Europa er et uttrykk for disse trans-atlantiske bånd, uttaler Mitterrand.

Men den franske president påpeker samtidig at selv om NATOs kjerneoppgave er å garantere medlemslandenes sikkerhet, er ikke alliansen til hinder for at det utvikles et felles europeisk forsvar.

- For meg er det ingen som helst tvil om at europeisk enhet er den aller beste forsikring mot at nasjonalisme og rivalisering mellom landene igjen skal oppstå i vår del av Europa, erklærer Kohl med full støtte fra den franske presidenten.

Ikke invitert

Kohl bedyrer at han aldri forsøkte å bli invitert til Normandie. - Tysk deltagelse ved en slik anledning som denne ville ikke være hensiktsmessig, sier kansleren som godt forstår at de allierte har ønsket å feire en begivenhet av så stor betydning for hele Europa.

- Vi er enige om at minnet om D-dagen ikke er den gunstigste anledning til å markere og styrke det tysk-franske vennskap. Nazistenes nederlag skapte muligheten for å oppbygge et demokratisk Tyskland, et land som vi i dag har nærmere bånd til enn noe annet land, sier Mitterrand. Han minner om at Tyskland er invitert til å delta i neste års store 50-års jubileum, nemlig det for Europa frigjøring fra nazismen.

107678